

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 30. apríla 2020*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti – Hraničné kontroly, azyl a prístahovalectvo – Rozhodnutie č. 565/2014/EÚ – Zjednodušený režim kontrol osôb na vonkajších hraniciach – Štátny príslušník tretej krajiny, ktorý je držiteľom povolenia na dočasný pobyt vydaným členským štátom – Článok 3 – Uznávanie niektorých dokladov Bulharskom, Chorvátskom, Cyplom a Rumunskom za rovnocenné ich národným vízam – Možnosť odvolať sa na rozhodnutie voči štátu – Priamy účinok – Uznanie súkromnoprávneho subjektu za splnomocnenca štátu – Podmienky – Nariadenie (ES) č. 562/2006 – Kódex schengenských hraníc – Článok 13 – Odopretie vstupu na územie členského štátu – Povinnosť odôvodnenia – Nariadenie (ES) č. 261/2004 – Náhrada škody a pomoc cestujúcim v prípade odmietnutia nástupu do lietadla – Článok 2 písm. j) – Odmietnutie nástupu do lietadla z dôvodu údajne nedostatočných cestovných dokladov – Článok 15 – Povinnosti leteckých dopravcov voči cestujúcim – Neprípustnosť odlišných ustanovení v zmluve o preprave alebo iných dokumentoch“

Vo veci C-584/18,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Eparchiako Dikastirio Larnakas (Okresný súd Larnaka, Cyprus) z 3. septembra 2018 a doručený Súdnemu dvoru 19. septembra 2018, ktorý súvisí s konaním:

D. Z.

proti

Blue Air – Airline Management Solutions SRL,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predsedníčka tretej komory A. Prechal, predseda Súdneho dvora K. Lenaerts, vykonávajúci funkciu sudcu tretej komory, sudcovia L. S. Rossi, J. Malenovský (spravodajca) a F. Biltgen,

generálny advokát: G. Pitruzzella,

tajomník: R. Schiano, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 12. septembra 2019,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- D. Z., v zastúpení: K. Papantoniou, dikigoros,
- Blue Air – Blue Air Airline Management Solutions SRL, v zastúpení: N. Damianou, dikigoros,

* Jazyk konania: gréčtina.

- cyperská vláda, v zastúpení: E. Neofytou a D. Lysandrou, splnomocnení zástupcovia,
- nemecká vláda, v zastúpení: pôvodne J. Möller, T. Henze a R. Kanitz, neskôr J. Möller a R. Kanitz, splnomocnení zástupcovia,
- holandská vláda, v zastúpení: M. K. Bulterman a J. Langer, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: M. Condou-Durande, C. Cattabriga, N. Yerrell a G. Wils, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 21. novembra 2019,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 565/2014/EÚ z 15. mája 2014, ktorým sa zavádza zjednodušený režim kontroly osôb na vonkajších hraniciach založený na jednostrannom uznávaní niektorých dokladov Bulharskom, Chorvátskom, Cyprom a Rumunskom za rovnocenné s ich národnými vízami na účely tranzitu cez ich územia alebo zamýšľaného pobytu na ich územiach, ktorého trvanie počas akéhokoľvek obdobia 180 dní nepresiahne 90 dní a ktorým sa zrušujú rozhodnutia č. 895/2006/ES a č. 582/2008/ES (Ú. v. EÚ L 157, 2014, s. 23), článkov 4 a 13 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 z 15. marca 2006, ktorým sa ustanovuje kódex Spoločenstva o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc) (Ú. v. EÚ L 105, 2006, s. 1), zmeneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 610/2013 z 26. júna 2013 (Ú. v. EÚ L 182, 2013, s. 1) (ďalej len „Kódex schengenských hraníc“), ako aj článku 4 ods. 3 a článkov 14 a 15 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 (Ú. v. EÚ L 46, 2004, s. 1; Mim. vyd. 07/008, s. 10).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi D. Z. a spoločnosťou Blue Air – Airline Management Solutions SRL (ďalej len „Blue Air“), ktorého predmetom bola skutočnosť, že táto spoločnosť odmietla D. Z. nástup do lietadla odlietajúceho z Larnaky (Cyprus) a smerujúceho do Bukurešti (Rumunsko).

Právny rámec

DVSD

- 3 Dohovor, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 uzatvorená medzi vládami štátov Hospodárskej únie Beneluxu, Nemeckej spolkovej republiky a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných hraniciach, podpísaný 19. júna 1990 v Schengene a ktorý nadobudol platnosť 26. marca 1995 (Ú. v. ES L 239, 2000, s. 19; Mim. vyd. 19/002, s. 9, ďalej len „DVSD“), je súčasťou schengenského *acquis*.

4 Článok 26 ods. 1 a 2 DVSD stanovuje:

„1. Pri zohľadnení záväzkov vyplývajúcich zo Ženevského dohovoru o utečencoch z 28. júla 1951 zmenen[ého] a doplnen[ého] Newyorským protokolom z 31. januára 1967, sa zmluvné strany zaväzujú zahrnúť nižšie uvedené úpravy do svojich vnútroštátnych právnych predpisov:

- a) ak bude cudzincovi odmietnutý vstup na územie jednej zo zmluvných strán, je dopravca, ktorý cudzinca dopravil vzdušnou, vodnou alebo pozemnou cestou až na vonkajšiu hranicu, povinný ho okamžite dopraviť späť. Na žiadosť orgánov ochrany hraníc musí dopravca priviesť cudzinca do tretieho štátu, z ktorého bol prepravený, do tretieho štátu, ktorý vystavil cestovný doklad, s ktorým pricestoval, alebo do akéhokoľvek iného tretieho štátu, kde je zaistené jeho prijatie;
- b) dopravca je povinný urobiť všetky potrebné opatrenia, aby sa presvedčil, že cudzinec prepravovaný vzdušnou alebo vodnou cestou disponuje cestovnými dokladmi potrebnými pre vstup na územie zmluvných strán.

2. S výhradou záväzkov vyplývajúcich zo Ženevského dohovoru o utečencoch z 28. júla 1951 zmenen[ého] a doplnen[ého] Newyorským protokolom z 31. januára 1967 sa zmluvné strany zaväzujú, že so zreteľom na svoje ústavné právo zavedú sankcie proti dopravcom, ktorí prepravia cudzincov nedisponujúcich potrebnými cestovnými dokladmi, vzdušnou alebo vodnou cestou z tretieho štátu na ich územie.“

Smernica 2001/51/ES

5 Článok 1 smernice Rady 2001/51/ES z 28. júna 2001, ktorou sa dopĺňajú ustanovenia článku 26 Dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 (Ú. v. ES L 187, 2001, s. 45; Mim. vyd.19/004, s. 160), stanovuje:

„Cieľom tejto smernice je doplniť ustanovenia článku 26 [DVSD] a definovať niektoré podmienky týkajúce sa jej uplatňovania.“

6 Podľa článku 4 ods. 1 smernice 2001/51:

„Členské štáty podniknú potrebné kroky na zabezpečenie toho, aby postihy použiteľné na dopravcov podľa ustanovení článku 26 odsek 2 a 3 [DVSD] boli odrazujúce, účinné a primerané...“

Kódex schengenských hraníc

7 Článok 2 Kódexu schengenských hraníc stanovoval:

„Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

...

- 13) ‚príslušník pohraničnej stráže‘ je každý verejný činiteľ pridelený v súlade s vnútroštátnym právom na hraničný priechod alebo k hranici, alebo do bezprostrednej blízkosti tejto hranice, ktorý v súlade s týmto nariadením a vnútroštátnym právom vykonáva úlohy kontroly hraníc;

...“

8 Podľa článku 5 ods. 1 tohto kódexu:

„Na plánovaný pobyt na území členských štátov, ktorý nepresiahne 90 dní v rámci akéhokoľvek 180-dňového obdobia..., musia štátni príslušníci tretej krajiny spĺňať tieto podmienky:

- a) majú platný cestovný doklad, ktorý držiteľa oprávňuje prekročiť hranicu...
- b) majú platné vízum, ak sa takéto vízum vyžaduje podľa nariadenia Rady (ES) č. 539/2001 z 15. marca 2001 uvádzajúceho zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov, a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti [(Ú. v. ES L 81, 2001, s. 1)], s výnimkou prípadu, ak sú držiteľmi platného povolenia na pobyt alebo platného dlhodobého víza;
- c) zdôvodnia účel a podmienky plánovaného pobytu a majú dostatočné prostriedky na živobytie na dĺžku plánovaného pobytu a na návrat do svojej krajiny pôvodu alebo na tranzit do tretej krajiny, v ktorej ich určite prijímú, alebo sú schopní získať takéto prostriedky zákonným spôsobom;
- d) nejde o osoby, na ktoré bolo vydané v [Schengenskom informačnom systéme (SIS)] upozornenie na účely odopretia vstupu;
- e) nepokladajú sa za hrozbu pre verejný poriadok, vnútornú bezpečnosť, verejné zdravie alebo medzinárodné vzťahy ktoréhokoľvek členského štátu, a najmä na nich z takéhoto dôvodu nebolo vo vnútroštátnych databázach členských štátov vydané upozornenie na účely odopretia vstupu.“

9 Článok 7 uvedeného kódexu stanovoval:

„1. Cezhraničný pohyb na vonkajších hraniciach podlieha kontrolám pohraničnej stráže. Kontroly sa vykonávajú v súlade s touto kapitolou.

...

3. Štátni príslušníci tretej krajiny sa podrobia dôkladnej kontrole na vstupe aj výstupe.

- a) Dôkladné kontroly na vstupe zahŕňajú overenie podmienok stanovených v článku 5 ods. 1, ktorými sa riadi vstup, a prípadne aj overenie dokladov, ktoré ich oprávňujú na pobyt a vykonávanie odbornej činnosti. V tomto je obsiahnuté podrobné preskúmanie ďalších nasledujúcich aspektov:
 - i) overenie, či má štátny príslušník tretej krajiny platný doklad na prekročenie hranice, ktorého platnosť neuplynula, a že je k dokladu v prípade potreby priložené požadované vízum alebo povolenie na pobyt;
 - ii) dôkladná kontrola cestovného dokladu pre zisťovaní znakov falšovania alebo pozmeňovania;
 - iii) preskúmanie odtlačkov pečiatok na vstupe a na výstupe na cestovnom doklade dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny s cieľom overiť si porovnaním dátumov vstupu a výstupu, či táto osoba už neprekročila maximálnu dĺžku povoleného pobytu na území členských štátov;
 - iv) overenie miesta odchodu a cieľa cesty dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny a účelu plánovaného pobytu a v prípade potreby aj kontrolu príslušných sprievodných dokladov;
 - v) overenie, či má dotknutý štátny príslušník tretej krajiny dostatok prostriedkov na živobytie na dĺžku a účel plánovaného pobytu, návrat do krajiny pôvodu alebo tranzit do tretej krajiny, v ktorej ho určite prijímú, alebo či je schopný takéto prostriedky získať zákonným spôsobom;
 - vi) overenie, či dotknutý štátny príslušník tretej krajiny, jeho dopravný prostriedok a predmety, ktoré prepravuje, nemôžu ohroziť verejný poriadok, vnútornú bezpečnosť, verejné zdravie alebo medzinárodné vzťahy ktoréhokoľvek členského štátu. Takéto overenie zahŕňa priame nahliadnutie do údajov a upozornení na osoby a prípadne predmety uvedené v SIS a vo vnútroštátnych súboroch údajov a tiež aj prípadné činnosti, ktoré sa majú vykonať v dôsledku upozornenia;

...“

10 V zmysle článku 13 ods. 2 a 3 toho istého kódexu:

„2. Vstup sa môže odoprieť len na základe odôvodneného rozhodnutia, v ktorom sa uvedú presné dôvody odopretia. Rozhodnutie prijme orgán, ktorý na to oprávňuje vnútroštátne právo. Rozhodnutie nadobúda účinnosť okamžite.

Odôvodnené rozhodnutie, v ktorom sa uvádzajú presné dôvody odopretia, sa vydáva na štandardnom formulári uvedenom v časti B prílohy V, ktorý vyplní orgán, ktorý oprávňuje vnútroštátne právo odoprieť vstup. Vyplnený štandardný formulár sa odovzdá dotknutému štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý potvrdí prijatie rozhodnutia o odopretí vstupu prostredníctvom uvedeného formulára.

3. Osoby, ktorým sa odoprie vstup, majú právo na odvolanie. Odvolanie sa podáva v súlade s vnútroštátnym právom. Štátnemu príslušníkovi tretej krajiny sa poskytne aj písomná informácia o kontaktných miestach, ktoré sú schopné poskytnúť informácie o predstaviteľoch príslušných konat v mene štátneho príslušníka tretej krajiny v súlade s vnútroštátnym právom.

...“

11 Článok 15 ods. 1 a 2 Kódexu schengenských hraníc stanovoval:

„1. Kontrolu hraníc uvedenú v článkoch 6 až 13 vykonáva pohraničná stráž v súlade s ustanoveniami tohto nariadenia a vnútroštátnym právom.

Výkon takejto kontroly hraníc sa nedotýka právomocí pohraničnej stráže začať trestné konanie v súlade s vnútroštátnym právom a tých, ktoré sú mimo rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.

Členské štáty zabezpečia, aby boli príslušníci pohraničnej stráže špecializovanými a riadne vyškolenými odborníkmi vo svojej oblasti, pričom sa zohľadní spoločný základný študijný plán odbornej prípravy príslušníkov pohraničnej stráže, ktorý zaviedla a vypracovala Európska agentúra pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov Európskej únie založená nariadením Rady (ES) č. 2007/2004 [z 26. októbra 2004 o zriadení Európskej agentúry pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov Európskej únie (Ú. v. EÚ L 349, 2004, s. 1)]. ...

2. V súlade s článkom 34 oznámia členské štáty Komisii zoznam vnútroštátnych útvarov, ktoré podľa ich vnútroštátneho práva zodpovedajú za kontrolu hraníc.“

Nariadenie č. 539/2001

12 Podľa článku 1 nariadenia č. 539/2001:

„Od štátnych príslušníkov tretích krajín na zozname v prílohe I sa vyžaduje, aby mali víza pri prechode vonkajších hraníc členských štátov.“

13 V tejto prílohe je na zozname tretích krajín uvedený aj Kazachstan.

Rozhodnutie č. 565/2014

14 Odôvodnenia 5 a 7 rozhodnutia č. 565/2014 znejú takto:

„(5) ... Pokiaľ ide o Cyprus, ktorý uplatňuje spoločný režim zavedený rozhodnutím [Európskeho parlamentu a Rady] č. 895/2006/ES [zo 14. júna 2006, ktorým sa zavádza zjednodušený režim kontroly osôb na vonkajších hraniciach založený na tom, že Česká republika, Estónsko, Cyprus, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Malta, Poľsko, Slovinsko a Slovensko na účely tranzitu cez ich územia jednostranne uznávajú niektoré doklady za rovnocenné s ich vnútroštátnymi vízami (Ú. v. EÚ L 167, 2006, s. 1)] od 10. júla 2006, a Bulharsko a Rumunsko, ktoré uplatňujú spoločný režim zavedený rozhodnutím [Európskeho parlamentu a Rady] č. 582/2008/ES [zo 17. júna 2008, ktorým sa zavádza zjednodušený režim kontroly osôb na vonkajších hraniciach založený na jednostrannom uznávaní niektorých dokladov Bulharskom, Cyprom a Rumunskom za rovnocenné s ich národnými vízami na účely tranzitu cez ich územia (Ú. v. EÚ L 161, 2008, s. 30)] od 18. júla 2008, mali by sa prijať spoločné pravidlá, ktorými sa Bulharsku, Cypru a Rumunsku, rovnako ako Chorvátsku, povoľuje jednostranne uznávať niektoré doklady vydané členskými štátmi, ktoré uplatňujú schengenské *acquis* v plnom rozsahu, ako aj podobné doklady vydávané Chorvátskom za rovnocenné s jeho národnými vízami a ustanoviť zjednodušený režim kontroly osôb na svojich vonkajších hraniciach založený na jednostrannom uznávaní rovnocennosti. ...

...

(7) Účasť v zjednodušenom režime by mala byť dobrovoľná bez toho, aby boli členským štátom uložené dodatočné povinnosti k tým, ktoré ustanovuje akt o pristúpení z roku 2003, akt o pristúpení z roku 2005 alebo akt o pristúpení z roku 2011.“

15 Článok 1 rozhodnutia č. 565/2014 znie takto:

„Týmto rozhodnutím sa zavádza zjednodušený režim kontroly osôb na vonkajších hraniciach, na základe ktorého môže Bulharsko, Chorvátsko, Cyprus a Rumunsko jednostranne uznávať doklady uvedené v článku 2 ods. 1 a článku 3 tohto rozhodnutia vydávané štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí podliehajú vízovej povinnosti podľa nariadenia [č. 539/2001], za rovnocenné s ich národnými vízami na účel tranzitu cez ich územie alebo plánovaných pobytov na ich území, ktoré neprekračujú počas akéhokoľvek 180-dňového obdobia 90 dní.

Vykonávanie tohto rozhodnutia nemá vplyv na kontroly osôb na vonkajších hraniciach vykonávané v súlade s článkami 5 až 13 a 18 a 19 [Kódexu Schengenských hraníc].“

16 Článok 2 tohto rozhodnutia stanovuje:

„1. Bulharsko, Chorvátsko, Cyprus a Rumunsko môžu na účel tranzitu cez ich územie alebo plánovaných pobytov na ich území, ktoré neprekračujú počas akéhokoľvek 180-dňového obdobia 90 dní, považovať za rovnocenné so svojimi národnými vízami tieto doklady vydané členskými štátmi, ktoré uplatňujú schengenské *acquis* v plnom rozsahu bez ohľadu na štátnu príslušnosť ich držiteľov:

- a) ‚jednotné vízum‘ v zmysle článku 2 bodu 3 vízového kódexu, platné na dva alebo viac vstupov;
- b) ‚dlhodobé vízum‘ v zmysle článku 18 [DVSD];
- c) ‚povolenie na pobyt‘ v zmysle článku 2 bodu 15 [Kódexu schengenských hraníc].

2. Bulharsko, Chorvátsko, Cyprus a Rumunsko môžu na účel tranzitu cez ich územie alebo plánovaných pobytov na ich území, ktoré neprekračujú počas akéhokoľvek 180-dňového obdobia 90 dní, takisto považovať za rovnocenné so svojimi národnými vízami víza s obmedzenou územnou platnosťou vydané v súlade s článkom 25 ods. 3 prvou vetou vízového kódexu.

3. Ak sa Bulharsko, Chorvátsko, Cyprus alebo Rumunsko rozhodnú uplatňovať toto rozhodnutie, uznajú všetky doklady uvedené v odsekoch 1 a 2 bez ohľadu na členský štát, ktorý doklad vydal, pokiaľ nie sú pripojené k cestovným dokladom, ktoré neuznávajú, alebo k cestovným dokladom, ktoré vydala tretia krajina, s ktorou nemajú diplomatické styky.“

17 Podľa článku 3 ods. 1 uvedeného rozhodnutia:

„Ak sa Bulharsko, Chorvátsko, Cyprus alebo Rumunsko rozhodnú uplatňovať článok 2, môžu na účel tranzitu cez ich územie alebo plánovaných pobytov na ich území, ktoré neprekračujú počas akéhokoľvek 180-dňového obdobia 90 dní, okrem dokladov uvedených v uvedenom článku uznávať za rovnocenné so svojimi národnými vízami:

- a) národné krátkodobé víza a národné dlhodobé víza vydané Bulharskom, Chorvátskom, Cyprom alebo Rumunskom v jednotnom formáte stanovenom v nariadení Rady (ES) č. 1683/95 [z 29. mája 1995 stanovujúce jednotný formát víz (Ú. v. ES L 164, 1995, s. 1; Mim. vyd. 19/001, s. 13)];
- b) povolenia na pobyt vydané Bulharskom, Chorvátskom, Cyprom alebo Rumunskom v súlade s jednotným formátom stanoveným nariadením Rady (ES) č. 1030/2002 [z 13. júna 2002, ktorým sa stanovuje jednotný formát povolení na pobyt pre štátnych príslušníkov tretích štátov (Ú. v. ES L 157, 2002, s. 1; Mim. vyd. 19, 006, s. 3)];

pokiaľ také víza a povolenia na pobyt nie sú pripojené k cestovným dokladom, ktoré uvedené členské štáty neuznávajú, alebo k cestovným dokladom, ktoré vydala tretia krajina, s ktorou nemajú diplomatické styky.“

18 Článok 5 rozhodnutia č. 565/2014 znie takto:

„Ak sa Bulharsko, Chorvátsko, Cyprus a Rumunsko rozhodnú toto rozhodnutie uplatňovať, oznámia to Komisii do 20 pracovných dní od nadobudnutia jeho účinnosti. Komisia uverejní informácie, ktoré oznámili uvedené členské štáty, v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V týchto oznámeniach sa prípadne uvedú tretie krajiny, na ktoré Bulharsko, Chorvátsko, Cyprus a Rumunsko vzhľadom na neexistujúce diplomatické styky neuplatnia toto rozhodnutie podľa článku 2 ods. 3 a článku 3 ods. 1“

19 V zmysle článku 8 tohto rozhodnutia:

„Toto rozhodnutie je určené Bulharsku, Chorvátsku, Cypru a Rumunsku.“

20 Bod II informácií od Komisie o oznámení členských štátov o rozhodnutiach týkajúcich sa uplatňovania rozhodnutia č. 565/2014 (Ú. v. EÚ C 302, 2014, s. 1, ďalej len „bod II informácií oznámených Komisiou“) obsahuje túto pasáž:

„Komisii boli doručené tieto oznámenia:

...

Rumunsko vykonáva rozhodnutie [č. 565/2014], a v súlade s článkom 3 rozhodnutia uznáva za rovnocenné svojim vnútroštátnym vízam a povoleniam na pobyt víza a povolenia na pobyt vydané Bulharskom, Cyprom a Chorvátskom, uvedené v prílohe I, II a III k rozhodnutiu.“

Nariadenie č. 261/2004

21 Odôvodnenia 1 a 2 nariadenia č. 261/2004 stanovujú:

- „(1) konanie spoločenstva v oblasti leteckej dopravy by sa malo, okrem iných vecí, zamerať na zabezpečenie vysokej úrovne ochrany cestujúcich; okrem toho by sa mal vo všeobecnosti brať plný zreteľ na požiadavky ochrany spotrebiteľa;
- (2) odmietnutie nástupu do lietadla a zrušenie alebo veľké meškanie letov spôsobuje cestujúcim vážne problémy a nepohodlie;“

22 Článok 1 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje:

„Toto nariadenie za podmienok špecifikovaných nižšie ustanovuje minimálne práva cestujúcich keď:

- a) im bol proti ich vôli odmietnutý nástup do lietadla;

...“

23 Podľa článku 2 písm. j) nariadenia pojem „odmietnutie nástupu do lietadla“ znamená „odmietnutie prepravy cestujúcich, hoci sa prezentovali na nástup podľa podmienok stanovených v článku 3 ods. 2 okrem prípadov, keď existujú oprávnené dôvody na odmietnutie nástupu do lietadla v súvislosti so zdravím, bezpečnosťou alebo ochranou, alebo nedostatočnými cestovnými dokumentmi“.

24 Článok 3 tohto nariadenia, nazvaný „Pôsobnosť“, stanovuje:

„1. Toto nariadenie sa uplatňuje:

- a) pri cestujúcich odlietajúcich z letiska umiestneného na území členského štátu, ktorý podlieha ustanoveniam zmluvy;

...

2. Odsek 1 sa uplatňuje za podmienky, že cestujúci:

- a) majú potvrdenú rezerváciu na príslušný let a s výnimkou prípadu zrušenia uvedeného v článku 5, sa dostavili na odbavenie,

- ako je určené a v čase, ktorý vopred písomne (vrátane elektronických prostriedkov) stanovil letecký dopravca, cestovná kancelária alebo splnomocnený cestovný agent,

alebo ak nie je stanovený žiadny čas,

- najneskôr 45 minút pred uverejneným časom odletu; alebo

...“

25 Článok 4 ods. 3 nariadenia č. 261/2004 stanovuje:

„Ak je cestujúcim proti ich vôli odmietnutý nástup do lietadla, prevádzkujúci letecký dopravca im ihneď poskytne náhradu v súlade s článkom 7 a poskytne im pomoc v súlade s článkom 8 a 9.“

26 Článok 15 tohto nariadenia, nazvaný „Vylúčenie obmedzenia práva“, stanovuje:

„1. Povinnosti voči cestujúcim podľa tohto nariadenia nesmú byť obmedzené alebo obídené, najmä výnimkami alebo obmedzujúcimi ustanoveniami v prepravnej zmluve.

2. Ak sa napriek tomu použije taká výnimka alebo obmedzujúce ustanovenie vo vzťahu k cestujúcemu, alebo ak cestujúci nie je správne informovaný o svojich právach a z toho dôvodu súhlasil s náhradou, ktorá je nižšia než náhrada prislúchajúca podľa tohto nariadenia, cestujúci je oprávnený podniknúť nevyhnutné kroky pred príslušnými súdmi alebo orgánmi, aby dosiahol dodatočnú náhradu.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

27 Dňa 6. septembra 2015 sa D. Z., štátny príslušník Republiky Kazachstan, dostavil na letisko v Larnake s cieľom nastúpiť na let rumunskej leteckej spoločnosti Blue Air do Bukurešti, kde sa plánoval zdržiavať do 12. septembra 2015 s cieľom zúčastniť sa na skúškach organizovaných združením Association of Chartered Certified Accountants (Združenie autorizovaných účtovníkov).

28 D. Z. predložil svoje cestovné doklady, pas a povolenie na prechodný pobyt vydané Cypruskou republikou, ktoré bolo platné do 6. apríla 2016, na kontrolu zamestnancom spoločnosti zastupujúcej Blue Air na letisku v Larnake. Predložil aj svoju žiadosť o vízum na vstup na rumunské územie, ktorú predtým podal elektronicky na ministerstve zahraničných vecí Rumunska, ako aj odpoveď tohto ministerstva doručенú elektronicky, podľa ktorej takéto vízum nebolo potrebné na pobyt nepresahujúci 90 dní v rámci akéhokoľvek 180-dňového obdobia, pretože dotknutá osoba už mala povolenie na prechodný pobyt vydané Cypruskou republikou.

29 Zamestnanci uvedenej spoločnosti kontaktovali pozemný personál spoločnosti Blue Air na letisku v Bukurešti, ktorý im telefonicky a e-mailom odpovedal, že D. Z. nemôže bez víza alebo povolenia na pobyt ako rodinného príslušníka vydaného rumunskými orgánmi vstúpiť na územie Rumunska. Uvedení zamestnanci teda odmietli povoliť D. Z. plánovaný nástup do lietadla z dôvodu, že jeho preprava by mala za následok jeho okamžitý návrat na Cyprus spätným letom a spoločnosť Blue Air by sa vystavila sankciám.

30 D. Z. žiadal, aby sa mu dôvody tohto odmietnutia oznámili písomne, čo sa však nestalo. Okrem toho mu nebolo doručené žiadne písomné rozhodnutie týkajúce sa odopretia vstupu na rumunské územie.

31 Vzhľadom na to, že D. Z. sa domnieval, že odmietnutie nástupu do lietadla bolo neodôvodnené a bolo v rozpore s ustanoveniami rozhodnutia č. 565/2014, podal žalobu na Eparchiako Dikastirio Larnakas (Okresný súd Larnaka, Cyprus) proti spoločnostiam Blue Air s cieľom získať náhradu škody za stratu svojej spätočnej letenky, náhrady nákladov na zrušenie hotelovej rezervácie v Bukurešti, nákladov týkajúcich sa skúšok, na ktorých sa nemohol zúčastniť, náhradu ušlej mzdy, ktorá mu nebola vyplatená z dôvodu čerpania študijného voľna poskytnutého zamestnávateľom a náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá mu bola spôsobená.

32 Blue Air pred vnútroštátnym súdom okrem iného tvrdí, že D. Z. podal žalobu proti nej protiprávne. Ako sa totiž uvádza v prepravných podmienkach, ktoré uplatňuje, Blue Air nie je zodpovedná za rozhodnutie orgánov cieľového štátu odoprieť vstup cestujúcemu na územie tohto štátu, ani za doklady, ktoré je tento cestujúci povinný mať, ani za dodržiavanie právnej úpravy cieľového štátu.

- 33 Podľa vnútroštátneho súdu spor vo veci samej vyvoláva po prvé, otázku, či sa D. Z. môže dovolávať ustanovení rozhodnutia č. 565/2014 voči spoločnosti Blue Air. Domnieva sa, že keby sa žalobcovi povolilo nastúpiť na predmetný let, mohol by sa pred rumunským súdom dovolávať svojho práva vstúpiť do krajiny na základe tohto rozhodnutia.
- 34 Jediným konaním, ktorým bol podľa neho D. Z. poškodený, bolo odmietnutie nástupu do lietadla zo strany spoločnosti Blue Air. Vnútroštátny súd z toho vyvodzuje, že je potrebné určiť, v akom rozsahu z tohto odmietnutia nástupu do lietadla vyplýva právo D. Z., ktorého sa môže dovolávať na súde voči spoločnosti Blue Air.
- 35 Po druhé uvedený súd zastáva názor, že mu prináleží posúdiť, či odmietnutie nástupu do lietadla za takých okolností, o aké ide vo veci samej, patrí do pôsobnosti nariadenia č. 261/2004, a ak áno, či ustanovenie zmluvy o preprave môže napriek tomu obmedziť, či dokonca vylúčiť zodpovednosť leteckého dopravcu v prípade nedostatočných cestovných dokladov.
- 36 Vzhľadom na to, že Eparchiako Dikastirio Larnakas (Okresný súd Larnaka) dospel k záveru, že v konaní vo veci samej vznikajú otázky týkajúce sa výkladu práva Únie, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Má sa rozhodnutie [č. 565/2014] správne vykladať tak, že vyvoláva priame právne účinky v podobe jednak práv štátnych príslušníkov tretích krajín, aby nepodliehali pri svojom vstupe do cieľového členského štátu vízovej povinnosti, jednak povinnosti dotknutého cieľového členského štátu nevyžadovať predmetné vízum, pokiaľ sú uvedené osoby držiteľmi vstupného víza alebo povolenia na pobyt obsiahnutého v zozname dokladov vzájomne uznávaných na základe rozhodnutia [č. 565/2014], ktoré sa cieľový členský štát zaviazal uplatňovať?
 2. Ak letecký dopravca na letisku členského štátu odletu priamo alebo/a prostredníctvom svojich zástupcov a splnomocnencov odmietne cestujúcemu nástup do lietadla, pričom sa odvolá na zamietnutie povolenia jeho vstupu do cieľového členského štátu orgánmi tohto štátu z dôvodu údajne chýbajúceho vstupného víza, možno usudzovať, že tento letecký dopravca vykonáva funkciu a pôsobí v mene dotknutého štátu, v dôsledku čoho sa poškodený cestujúci môže voči nemu na súde členského štátu odchodu dovolávať rozhodnutia [č. 565/2014], a to s cieľom preukázať, že mal právo na vstup do krajiny bez ďalšieho víza, a požiadať o peňažnú náhradu škody za porušenie tohto svojho práva a následne za porušenie svojej prepravnej zmluvy?
 3. Môže letecký dopravca priamo alebo/a prostredníctvom svojich zástupcov a splnomocnencov na letisku členského štátu odchodu odmietnuť štátnemu príslušníkovi tretej krajiny nástup do lietadla na základe rozhodnutia orgánu cieľového členského štátu zamietnuť vstup na územie tohto členského štátu, a to bez predchádzajúceho vydania a/alebo doručenia akéhokoľvek písomného odôvodneného rozhodnutia o odopretí vstupu <pozri článok 14 ods. 2 nariadenia [Európskeho parlamentu a Rady] (EÚ) 2016/399 [z 9. marca 2016, ktorým sa ustanovuje kódex Únie o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc) (Ú. v. EÚ L 77, 2016, s. 1), predtým článok 13 nariadenia [č. 562/2006], v ktorom sa stanovuje povinnosť vydať odôvodnené rozhodnutie o odopretí vstupu> uvedenému štátnemu príslušníkovi, s cieľom zabezpečiť dodržiavanie základných práv, najmä súdnej ochrany práv poškodeného cestujúceho [pozri článok 4 nariadenia (EÚ) 2016/399]?
 4. Má sa článok 2 písm. j) nariadenia [č. 261/2004] vykladať v tom zmysle, že sa z jeho pôsobnosti vylučuje prípad odmietnutia nástupu cestujúceho do lietadla vždy, keď o ňom letecký dopravca rozhodne z dôvodu údajných „nedostatočných cestovných dokumentov“? Je správny výklad, podľa ktorého sa na odmietnutie nástupu vzťahuje pôsobnosť nariadenia, pokiaľ sa v súdnom konaní na základe konkrétnych okolností každého jednotlivého prípadu rozhodne, že cestovné dokumenty boli dostatočné a že odmietnutie nástupu bolo nedôvodné alebo nezákonné z dôvodu porušenia európskeho práva?

5. Možno cestujúcemu odňať právo na náhradu podľa článku 4 ods. 3 nariadenia [č. 261/2004] odvolaním sa na zmluvné ustanovenie o zbavení sa alebo obmedzení zodpovednosti leteckého dopravcu v prípade údajných nedostatočných cestovných dokumentov cestujúceho, pokiaľ takéto ustanovenie existuje v bežných a vopred uverejnených podmienkach prevádzkovania a/alebo poskytovania služieb leteckého dopravcu? Bráni článok 15 v spojení s článkom 14 toho istého nariadenia uplatňovaniu takýchto zmluvných ustanovení o obmedzení a/alebo zbavení zodpovednosti leteckého dopravcu?“

O prejudiciálnych otázkach

O prípustnosti

- 37 Blue Air v prvom rade tvrdí, že druhá a tretia prejudiciálna otázka sú neprípustné z dôvodu, že účastníci konania vo veci samej neboli vypočutí v súvislosti s uvedenými otázkami pred podaním tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania v rozpore s cyperskými procesnými pravidlami.
- 38 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že článok 267 ZFEÚ poskytuje vnútroštátnym súdom veľkú diskrečnú právomoc obrátiť sa na Súdny dvor, ak sa domnievajú, že právne veci, o ktorých rozhodujú, nastoľujú otázky týkajúce sa výkladu alebo posúdenia platnosti ustanovení práva Únie potrebných pre rozhodnutie sporu, ktorý im bol predložený. Vnútroštátne sudy majú teda možnosť a prípadne povinnosť podať návrh na začatie prejudiciálneho konania, keď z vlastného podnetu alebo na návrh účastníkov konania konštatujú, že podstata sporu obsahuje otázku, ktorú treba vyriešiť a ktorá patrí pod prvý odsek tohto článku (rozsudky zo 16. januára 1974, Rheinmühlen-Düsseldorf, 166/73, EU:C:1974:3, bod 3, ako aj z 1. februára 2017, Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, bod 30 a citovaná judikatúra).
- 39 Okrem toho, hoci v záujme riadneho výkonu spravodlivosti sa môže stať, že prejudiciálna otázka je položená až po kontradiktórnej diskusii, existencia takej predchádzajúcej kontradiktórnej diskusie nepatrí medzi podmienky vyžadované na uplatnenie postupu stanoveného v článku 267 ZFEÚ (pozri analogicky rozsudok z 1. februára 2017, Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, bod 32 a citovanú judikatúru). Jedine vnútroštátnemu súdu prináleží posúdiť prípadnú potrebu takejto predchádzajúcej kontradiktórnej diskusie (rozsudok z 28. júna 1978, Simmenthal, 70/77, EU:C:1978:139, bod 11).
- 40 Skutočnosť, že účastníci konania vopred neprediskutovali pred vnútroštátnym súdom otázku týkajúcu sa práva Únie, nebráni tomu, aby bolo možné obrátiť sa s touto otázkou na Súdny dvor (rozsudok z 1. februára 2017, Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, bod 33).
- 41 V každom prípade treba pripomenúť, že Súdnemu dvoru neprináleží preverovať, či bolo rozhodnutie vnútroštátneho súdu prijaté v súlade s vnútroštátnymi pravidlami organizácie súdov a súdnych konaní (rozsudok z 23. novembra 2017, Benjumea Bravo de Laguna, C-381/16, EU:C:2017:889, bod 26 a citovaná judikatúra).
- 42 Blue Air ďalej tvrdí, že vnútroštátny súd opomenul uviesť znenie uplatniteľných vnútroštátnych ustanovení a relevantnej vnútroštátnej judikatúry, ako aj všetky relevantné skutkové a právne okolnosti, ktoré ho viedli k záveru, že ustanovenia práva Únie sa môžu v prejednávanej veci uplatniť.
- 43 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry, ktorá sa teraz odráža v článku 94 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, nevyhnutnosť dospieť k takému výkladu práva Únie, ktorý bude pre vnútroštátny súd užitočný, vyžaduje, aby vnútroštátny súd vymedzil skutkový a právny rámec, do ktorého spadajú ním kladené otázky, resp. aby aspoň objasnil skutkové predpoklady, na ktorých sa uvedené otázky zakladajú. Návrh na začatie prejudiciálneho konania navyše musí uvádzať presné dôvody, ktoré viedli vnútroštátny súd k tomu, aby položil otázky

v súvislosti s výkladom práva Únie a usúdil, že je potrebné položiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru (rozsudok z 19. decembra 2018, Stanley International Betting a Stanleybet Malta, C-375/17, EU:C:2018:1026, bod 29, ako aj citovaná judikatúra).

- 44 V prejednávanej veci pritom návrh na začatie prejudiciálneho konania dostatočne vymedzuje právny a skutkový rámec sporu vo veci samej. Pokiaľ ide konkrétne o neuvedenie obsahu uplatniteľných vnútroštátnych ustanovení vzhľadom na povahu a rozsah aktov práva Únie, ktorých výklad sa požaduje, nijako nebráni správne pochopeniu kontextu, do ktorého patria otázky vnútroštátneho súdu. Okrem toho na základe informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom, pokiaľ ide o relevantnosť položených otázok na účely rozhodnutia uvedeného sporu, možno posúdiť rozsah týchto otázok a poskytnúť na ne užitočnú odpoveď, ako to potvrdzujú aj písomné pripomienky, ktoré predložila cyperská, nemecká a holandská vláda.
- 45 Napokon nemecká vláda vyjadruje pochybnosti o relevantnosti štvrtej a piatej otázky z dôvodu, že sa nezdá, že D. Z. podal návrh na náhradu škody podľa nariadenia č. 261/2004.
- 46 V tejto súvislosti treba po prvé pripomenúť, že pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Únie položených vnútroštátnym súdom v rámci právnej úpravy a skutkových okolností, ktoré tento súd vymedzí na svoju vlastnú zodpovednosť a ktorých správnosť Súdnemu dvoru neprináleží preverovať, platí prezumpcia relevantnosti (rozsudky z 15. mája 2003, Salzman, C-300/01, EU:C:2003:283, bod 31, ako aj z 28. marca 2019, Cogeco Communications, C-637/17, EU:C:2019:263, bod 57 a citovaná judikatúra).
- 47 Po druhé, ako uviedol generálny advokát v bode 23 svojich návrhov, vnútroštátny súd vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania uviedol, že cyperské právo mu umožňuje priznať náhradu škody účastníkovi konania, aj keď o to výslovne nepožiadal, takže by mohol žalobcovi vo veci samej priznať náhradu škody podľa nariadenia č. 261/2004, pokiaľ by sa toto nariadenie malo vykladať v tom zmysle, že mu toto právo priznáva.
- 48 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je prípustný.

O veci samej

O prvej otázke

- 49 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 3 ods. 1 rozhodnutia č. 565/2014 vykladať v tom zmysle, že má priamy účinok a zakladá v prospech štátnych príslušníkov tretích krajín práva, ktorých sa títo štátni príslušníci môžu dovolávať voči cieľovému členskému štátu, najmä právo, aby sa na účely ich vstupu na územie tohto štátu nevyžadovalo vízum, ak sú držiteľmi vstupného víza alebo povolenia na pobyt, ktoré sú uvedené na zozname uznávaných dokladov, ktorý sa tento štát zaviazal uplatňovať podľa uvedeného rozhodnutia.
- 50 Na úvod treba pripomenúť, že podľa článku 288 štvrtého odseku ZFEÚ je rozhodnutie Únie záväzné v celom rozsahu a pokiaľ označuje tých, ktorým je určené, je záväzné len pre nich.
- 51 V prejednávanej veci rozhodnutie č. 565/2014 označuje vo svojom článku 8 Bulharsko, Chorvátsko, Cyprus a Rumunsko ako adresátov tohto rozhodnutia. V dôsledku toho je záväzné len pre tieto štyri členské štáty.
- 52 Okrem toho článok 3 ods. 1 tohto rozhodnutia v podstate stanovuje, že každý z týchto štyroch členských štátov môže uznať za rovnocenné so svojimi národnými vízami v ňom uvedené víza a povolenia na pobyt vydané inými členskými štátmi, ktoré sú adresátmi tohto rozhodnutia.

- 53 Po prvé zo znenia článku 3 ods. 1 rozhodnutia č. 565/2014 v spojení s odôvodnením 7 tohto rozhodnutia vyplýva, že uznávanie víz a povolení na pobyt uvedených v tomto ustanovení predstavuje pre uvedené členské štáty len možnosť.
- 54 Ak sa však členské štáty zaviazu uplatňovať rozhodnutie č. 565/2014 a v súlade s článkom 5 tohto rozhodnutia oznámia svoje rozhodnutie uznať národné víza a povolenia na pobyt vydané inými členskými štátmi, ktorým je toto rozhodnutie určené, za rovnocenné so svojimi národnými vízami, vrátane dokladov uvedených v článku 3 ods. 1 uvedeného rozhodnutia, ako to urobilo Rumunsko, ako to vyplýva z bodu II informácií poskytnutých Komisiou, využitie možnosti týmito členskými štátmi, ktorú im priznáva uvedený článok 3 ods. 1, má za následok vznik povinnosti týchto členských štátov uznávať toto posledné uvedené ustanovenie.
- 55 Tento záver nespochybňuje skutočnosť, že článok 3 rozhodnutia č. 565/2014 neobsahuje ustanovenie rovnocenné ustanoveniu článku 2 tohto rozhodnutia, ktorého odsek 3 výslovne spresňuje, že rozhodnutie jedného zo štyroch členských štátov, ktorým je určené rozhodnutie č. 565/2014 uplatňovať toto rozhodnutie, zahŕňa v zásade povinnosť uznávať všetky doklady uvedené v odsekoch 1 a 2 uvedeného článku.
- 56 Z článku 2 ods. 3 rozhodnutia č. 565/2014 totiž vyplýva, že členské štáty, ktorým je toto rozhodnutie určené a ktoré sa rozhodli ho uplatňovať, sú v zásade povinné uznávať všetky doklady uvedené v článku 2 ods. 1 a 2 tohto rozhodnutia vydané členskými štátmi, ktoré v celom rozsahu uplatňujú schengenskú *acquis*, a to bez ohľadu na to, ktorý členský štát taký doklad vydal.
- 57 Za týchto podmienok skutočnosť, že článok 3 rozhodnutia č. 565/2014 neobsahuje ustanovenie rovnocenné ustanoveniu uvedenému v článku 2 ods. 3 tohto rozhodnutia, nemožno vykladať v tom zmysle, že členské štáty, ktorým je uvedené rozhodnutie určené a ktoré sa rozhodli uplatňovať jeho článok 3, si zachovávajú možnosť odchyliť sa v jednotlivých prípadoch od režimu uznávania víz a povolení na pobyt, ku ktorému pristúpili v súlade s článkom 5 toho istého rozhodnutia.
- 58 Po druhé, pokiaľ ide o rozsah povinnosti uvedenej v bode 54 tohto rozsudku, táto povinnosť spočíva v tom, že dotknuté členské štáty uznávajú za rovnocenné svojím národným vízom na účely tranzitu cez ich územie alebo plánovaného pobytu na ich území nepresahujúceho 90 dní v rámci akéhokoľvek 180-dňového obdobia, víza a povolenia na pobyt vydané inými členskými štátmi, ktorým je určené rozhodnutie č. 565/2014, ako sú uvedené v článku 3 ods. 1 písm. a) a b) tohto rozhodnutia a vymenované v jeho prílohách.
- 59 Ako navyše vyplýva z článku 3 ods. 1 rozhodnutia č. 565/2014, jediná možná výnimka zamýšľaná normotvorcom Únie z povinnosti, ktorú stanovuje, sa týka víz a povolení na pobyt pripojených k cestovným dokladom, ktoré dotknuté členské štáty neuznávajú, alebo k cestovným dokladom vydaným treťou krajinou, s ktorou neutržiavajú diplomatické vzťahy.
- 60 Z toho vyplýva, že okrem tejto výslovne zamýšľanej výnimky musia členské štáty, ktorým je rozhodnutie č. 565/2014 určené a ktoré sa rozhodli pristúpiť k režimu stanovenému v článku 3 ods. 1 rozhodnutia č. 565/2014, splniť uvedenú povinnosť uznania v jednotlivých prípadoch spadajúcich do jeho pôsobnosti.
- 61 Tento výklad podporuje aj cieľ rozhodnutia č. 565/2014, ktorým je, ako vyplýva z jeho názvu, zaviesť zjednodušený režim kontroly osôb na vonkajších hraniciach založený na uznávaní rovnocennosti niektorých cestovných dokladov s ich národnými vízami členskými štátmi, ktoré sa ho zúčastňujú.
- 62 Ako totiž uviedol generálny advokát v bode 49 svojich návrhov, ak by sa členské štáty, ktorým je rozhodnutie č. 565/2014 určené a ktoré sa rozhodli uplatňovať jeho článok 3, mohli v každom jednotlivom prípade odchyliť od zjednodušeného režimu kontroly upraveného v tomto rozhodnutí, tento režim by sa nemohol účinne uplatňovať.

- 63 Takáto možnosť by ani nebola v súlade so zásadou právnej istoty, ktorú má podporiť uverejnenie rozhodnutia dotknutého členského štátu uplatňovať rozhodnutie č. 565/2014 v *Úradnom vestníku Európskej únie* podľa článku 5 tohto rozhodnutia.
- 64 Po tretie, pokiaľ ide o možnosť dovoľávať sa voči cieľovému členskému štátu povinnosti uvedenej v článku 3 ods. 1 rozhodnutia č. 565/2014, treba pripomenúť, že Súdny dvor pripustil, že osoby podliehajúce súdnej právomoci sa môžu voči členskému štátu dovoľávať ustanovení rozhodnutia Únie, ktoré je im určené, pokiaľ sú povinnosti, ktoré tieto ustanovenia členskému štátu ukladajú, bezpodmienečné a dostatočne presné (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. novembra 1992, Hansa Fleisch Ernst Mundt, C-156/91, EU:C:1992:423, body 12 a 13 a citovanú judikatúru).
- 65 V tejto súvislosti treba usudzovať, že po prijatí záväzku uvedeného v bode 54 tohto rozsudku dotknutým členským štátom spĺňa povinnosť stanovená v článku 3 ods. 1 rozhodnutia č. 565/2014, ako je vyložená v bodoch 60 až 63 tohto rozsudku, tieto kritériá bezpodmienečnosti a dostatočnej presnosti.
- 66 Toto posúdenie nie je vyvrátené okolnosťou, že podobne ako článok 2 ods. 3 rozhodnutia č. 565/2014 článok 3 ods. 1 tohto rozhodnutia oprávňuje členské štáty odchýliť sa od povinnosti stanovenej týmto ustanovením v prípade, že víza a povolenia na pobyt sú pripojené k dokladom, ktoré tieto členské štáty neuznávajú, alebo k cestovným dokladom vydaným tretím štátom, s ktorým nemá diplomatický styk.
- 67 Súdny dvor už totiž rozhodol, že skutočnosť, že rozhodnutie umožňuje členským štátom, ktorým je určené, odchýliť sa za určitých podmienok, ktoré môžu byť predmetom súdneho preskúmania, od jasných a presných ustanovení tohto rozhodnutia, nemôže sama osebe zbaviť tieto ustanovenia priameho účinku (rozsudok z 9. septembra 1999, Fejrer, C-374/97, EU:C:1999:397, bod 24 a citovaná judikatúra).
- 68 V dôsledku toho sa osoby podliehajúce súdnej právomoci môžu dovoľávať povinnosti stanovenej v článku 3 ods. 1 rozhodnutia č. 565/2014 voči členskému štátu, ktorému je toto rozhodnutie určené a ktorý sa rozhodol uplatňovať možnosť stanovenú v tomto ustanovení.
- 69 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 3 ods. 1 rozhodnutia č. 565/2014 sa má vykladať v tom zmysle, že má priamy účinok a priznáva štátnym príslušníkom tretích krajín práva, ktorých sa môžu dovoľávať voči cieľovému členskému štátu, najmä právo, aby sa na účely ich vstupu na územie tohto členského štátu nevyžadovalo vízum v prípade, ak sú títo štátni príslušníci držiteľmi vstupného víza alebo povolenia na pobyt, ktoré sú uvedené na zozname dokladov, ktoré sa majú uznávať, a ktorý sa tento členský štát zaviazal uplatňovať podľa tohto rozhodnutia.

O druhej otázke

- 70 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má právo Únie vykladať v tom zmysle, že letecký dopravca, ktorý sám alebo prostredníctvom svojich zástupcov a splnomocnencov na letisku v členskom štáte odletu odmietne nástup do lietadla cestujúcemu, pričom sa odvoláva na odopretie vstupu tomuto cestujúcemu orgánmi cieľového členského štátu, sa má považovať za osobu konajúcu v mene tohto štátu, takže poškodený cestujúci sa môže voči tomuto leteckému dopravcovi dovoľávať rozhodnutia č. 565/2014 pred súdom členského štátu odletu na účely získania náhrady škody za porušenie jeho práva vstupu na územie cieľového členského štátu bez víza vydaného týmto štátom.

- 71 Na úvod treba uviesť, že vzhľadom na spresnenia uvedené v bodoch 29 a 30 tohto rozsudku prináleží vnútroštátnemu súdu, aby overil, či rumunské orgány vstup skutočne odopreli. S touto výhradou a vzhľadom na to, že uvedený súd sformuloval druhú otázku s odkazom na predpoklad, že v prejednávanej veci to tak pravdepodobne bolo, Súdny dvor má pri odpovedi na túto otázku z tejto hypotézy vychádzať.
- 72 Treba pripomenúť, že Súdny dvor rozhodol, že osoby podliehajúce súdnej právomoci sa môžu dovolávať bezpodmienečných a dostatočne presných ustanovení smernice nielen voči členskému štátu a všetkým jeho správnym orgánom, ale aj voči organizáciám alebo subjektom, hoci súkromnoprávnym, ktoré buď podliehajú právomoci alebo kontrole orgánu verejnej moci, alebo im členský štát zveril plnenie úloh vo verejnom záujme a majú na tento účel mimoriadne právomoci v porovnaní s tými, ktoré vyplývajú z pravidiel, ktorými sa riadia vzťahy medzi jednotlivcami. Treba sa totiž vyhnúť tomu, aby štát mohol mať prospech z toho, že porušuje právo Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. októbra 2017, Farrell, C-413/15, EU:C:2017:745, body 32, 34, 35).
- 73 Túto judikatúru možno analogicky uplatniť na bezpodmienečné a dostatočne presné ustanovenia rozhodnutia Únie, ako sú ustanovenia uvedené v článku 3 ods. 1 rozhodnutia č. 565/2014 (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. júna 2007, Carp, C-80/06, EU:C:2007:327, bod 21).
- 74 V dôsledku toho na účely určenia, či sa cestujúci, ktorému bol odmietnutý nástup do lietadla, pretože mu orgány cieľového členského štátu odopreli vstup na svoje územie z dôvodu neexistencie vstupných víz, môže voči leteckému dopravcovi dovolávať rozhodnutia č. 565/2014, treba overiť, či takého dopravcu treba považovať za taký subjekt, ako sú subjekty uvedené v bode 72 tohto rozsudku.
- 75 Predovšetkým vzniká otázka, či sa má letecký dopravca alebo jeho splnomocnenec, ktorý overuje cestovné doklady cestujúceho, ktorý je štátnym príslušníkom tretej krajiny, na letisku členského štátu odletu, považovať za osobu poverenú cieľovým členským štátom vykonávaním funkcií hraničnej kontroly v súlade s článkom 7 ods. 3 Kódexu schengenských hraníc a na tento účel má k dispozícii primerané právomoci.
- 76 V tejto súvislosti, ako vyplýva z článku 7 ods. 1 Kódexu schengenských hraníc v spojení s článkom 2 bodom 13 tohto kódexu, výkon kontroly hraníc prináleží iba pohraničnej strážii, ktorá má postavenie verejného činiteľa a podlieha najmä pravidlám stanoveným v tomto kódexe. V súlade s článkom 15 ods. 1 Kódexu schengenských hraníc ide o špecializovaných a riadne vyškolených odborníkov. Okrem toho podľa článku 15 ods. 2 tohto kódexu sú členské štáty povinné oznámiť Komisii zoznam vnútroštátnych orgánov zodpovedných za kontrolu hraníc.
- 77 Z článku 7 ods. 3 Kódexu schengenských hraníc súčasne vyplýva, že hraničná kontrola štátnych príslušníkov tretích krajín zahŕňa dôkladné overenie, okrem iného, či cestovný doklad nenesie znaky falšovania alebo pozmeňovania; overenie, či dotknutý štátny príslušník tretej krajiny má dostatok prostriedkov na živobytie, ako aj overenie, či dotknutý štátny príslušník tretej krajiny, jeho dopravný prostriedok a predmety, ktoré prepravuje, nemôžu ohroziť verejný poriadok, vnútornú bezpečnosť, verejné zdravie alebo medzinárodné vzťahy ktoréhokoľvek členského štátu.
- 78 Pokiaľ ide o leteckých dopravcov, ich úloha je pritom zjavne odlišná od úloh pohraničnej strážie, keďže ako vyplýva z článku 26 ods. 1 písm. b) DVSD, spočíva výlučne v overení, či zahraniční štátni príslušníci, ktorých prepravujú, sú „držiteľmi potrebných cestovných dokladov“ na vstup na územie cieľového členského štátu.
- 79 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že leteckého dopravcu alebo jeho splnomocnenca nemožno považovať za subjekt, ktorý by bol cieľovým členským štátom poverený vykonávať funkcie hraničnej kontroly v súlade s článkom 7 ods. 3 Kódexu schengenských hraníc, ani nemožno usudzovať, že má na tento účel primerané právomoci.

- 80 Cestujúci, ktorému letecký dopravca odmietol nástup do lietadla z dôvodu, že mu orgány cieľového členského štátu údajne odopreli vstup na územie tohto členského štátu, sa preto nemôže dovolávať rozhodnutia č. 565/2014 voči tomuto leteckému dopravcovi.
- 81 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na druhú otázku odpovedať tak, že právo Únie sa má vykladať v tom zmysle, že letecký dopravca, ktorý sám alebo prostredníctvom svojich zástupcov a splnomocnencov na letisku v členskom štáte odletu odmietne nástup do lietadla cestujúcemu, pričom sa odvoláva na odopretie vstupu tomuto cestujúcemu orgánmi cieľového členského štátu, sa nemôže považovať za osobu konajúcu v mene tohto štátu, takže poškodený cestujúci sa nemôže voči tomuto leteckému dopravcovi dovolávať rozhodnutia č. 565/2014 pred súdom členského štátu odletu na účely získania náhrady škody za porušenie jeho práva vstupu na územie cieľového členského štátu bez víza vydaného týmto štátom.

O tretej otázke

- 82 Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má právo Únie, najmä článok 13 Kódexu schengenských hraníc, vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby letecký dopravca odmietol štátnemu príslušníkovi tretej krajiny nástup do lietadla s odvolaním sa na to, že orgány cieľového členského štátu odopreli tomuto cestujúcemu vstup na svoje územie bez toho, aby toto odopretie vstupu bolo predmetom písomného a odôvodneného rozhodnutia, ktoré bolo uvedenému štátnemu príslušníkovi vopred oznámené.
- 83 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že v súlade s článkom 13 ods. 2 Kódexu schengenských hraníc možno odoprieť vstup štátneho príslušníka tretej krajiny na územie členského štátu len prostredníctvom odôvodneného rozhodnutia, v ktorom sa uvedú presné dôvody odopretia, prijatého príslušným orgánom oprávneným na tento účel vnútroštátnou právnou úpravou a oznámeného prostredníctvom jednotného formulára vydaného dotknutému štátnemu príslušníkovi, ktorý potvrdí prijatie rozhodnutia o odopretí na uvedenom formulári.
- 84 Z tohto ustanovenia vyplýva, že odopretie vstupu podlieha mimoriadne prísny formálnym podmienkam, ktorých cieľom je najmä ochrana práva na obranu, ako to vyplýva z článku 13 ods. 3 Kódexu schengenských hraníc, podľa ktorého osoby, ktorým bol odopretý vstup, majú právo podať odvolanie proti tomuto rozhodnutiu.
- 85 Z toho vyplýva, že článok 13 ods. 3 Kódexu schengenských hraníc bráni tomu, aby sa letecký dopravca v prípade neexistencie rozhodnutia o odopretí vstupu prijatého a oznámeného v súlade s článkom 13 ods. 2 tohto kódexu mohol s cieľom odôvodniť odmietnutie nástupu cestujúceho do lietadla odvolávať voči tomuto cestujúcemu na akékoľvek odopretie vstupu na územie cieľového členského štátu, pretože inak by bol tento cestujúci zbavený okrem iného možnosti účinne uplatniť svoje právo na obranu.
- 86 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na tretiu otázku odpovedať tak, že právo Únie, najmä článok 13 Kódexu schengenských hraníc, sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby letecký dopravca odmietol štátnemu príslušníkovi tretej krajiny nástup do lietadla s odvolaním sa na to, že orgány cieľového členského štátu odopreli tomuto cestujúcemu vstup na svoje územie bez toho, aby toto odopretie vstupu bolo predmetom písomného a odôvodneného rozhodnutia, ktoré bolo uvedenému štátnemu príslušníkovi vopred oznámené.

O štvrtej otázke

- 87 Svojou štvrtou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má nariadenie č. 261/2004, najmä jeho článok 2 písm. j), vykladať v tom zmysle, že ak letecký dopravca odmietne nástup do lietadla cestujúcemu z dôvodu, že predložil nedostatočné cestovné doklady, takéto odmietnutie zbavuje tohto

cestujúceho ochrany stanovenej uvedeným nariadením, alebo či prináleží príslušnému súdu, aby s prihliadnutím na okolnosti prejednávanej veci posúdil oprávnené dôvody uvedeného odmietnutia vzhľadom na toto ustanovenie.

- 88 V tejto súvislosti treba v prvom rade pripomenúť, že pôsobnosť nariadenia č. 261/2004 je definovaná v jeho článku 3, ktorého odsek 2 písm. a) stanovuje, že uvedené nariadenie sa uplatňuje najmä na cestujúcich, ktorí majú potvrdenú rezerváciu na let z letiska umiestneného na území členského štátu a dostavia sa na odbavenie tak, ako je stanovené, a v danom čase, alebo ak nie je uvedený čas, najneskôr štyridsaťpäť minút pred uverejneným časom odletu.
- 89 Ďalej treba uviesť, že článok 4 nariadenia č. 261/2004 s názvom „Odmietnutie nástupu do lietadla“ vo svojom odseku 3 stanovuje, že letecký dopravca, ktorý proti ich vôli odmietne cestujúcim nástup do lietadla, je povinný týmto cestujúcim poskytnúť náhradu v súlade s článkom 7 tohto nariadenia a poskytnúť im pomoc v súlade s článkami 8 a 9 uvedeného nariadenia.
- 90 Pojem „odmietnutie nástupu do lietadla“ je definovaný v článku 2 písm. j) nariadenia č. 261/2004 ako odmietnutie prepravy cestujúcich, hoci sa prezentovali na nástup podľa podmienok stanovených v článku 3 ods. 2 tohto nariadenia okrem prípadov, keď existujú oprávnené dôvody na odmietnutie nástupu do lietadla najmä v súvislosti so zdravím, bezpečnosťou alebo ochranou, alebo nedostatočnými cestovnými dokumentmi.
- 91 Zo znenia všetkých ustanovení uvedených v bodoch 88 až 90 tohto rozsudku vyplýva, že pokiaľ je nástup do lietadla odmietnutý cestujúcemu, ktorý spĺňa podmienky stanovené v článku 3 ods. 2 nariadenia č. 261/2004, proti jeho vôli, má nárok na náhradu škody a na pomoc od prevádzkujúceho leteckého dopravcu, s výnimkou prípadov, keby pre toto odmietnutie existovali oprávnené dôvody, napríklad nedostatočné cestovné doklady cestujúceho.
- 92 Formulácia slovného spojenia „okrem prípadov, keď existujú oprávnené dôvody na odmietnutie nástupu“ uvedeného v článku 2 písm. j) nariadenia č. 261/2004 svedčí o tom, že normotvorca Únie nemal v úmysle vyhradiť leteckému dopravcovi právomoc, aby s konečnou platnosťou posudzoval a stanovoval nedostatočnosť cestovných dokladov.
- 93 Tento výklad je podporený cieľom nariadenia č. 261/2004 uvedeným v jeho odôvodnení 1, ktorým je zabezpečiť vysokú úroveň ochrany cestujúcich, takže práva, ktoré sú im priznané, sa majú vykladať extenzívne (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. októbra 2012, Rodríguez Cachafeiro a Martínez-Reboredo Varela-Villamor, C-321/11, EU:C:2012:609, bod 25).
- 94 Keďže cieľom nariadenia č. 261/2004 je najmä napraviť vážne ťažkosti a nepohodlie, ktoré spôsobuje odmietnutie nástupu do lietadla cestujúcim, bolo by v rozpore s uvedeným cieľom, ktorý zahŕňa vysokú ochranu týchto cestujúcich, priznať dotknutému leteckému dopravcovi právomoc jednostranne a s konečnou platnosťou rozhodnúť, že v takom prípade existujú oprávnené dôvody na odmietnutie, a v dôsledku toho zbaviť dotknutých cestujúcich ochrany, ktorú majú požívať podľa uvedeného nariadenia.
- 95 V prípade spochybnenia zo strany cestujúceho, ktorému bol odmietnutý nástup do lietadla, preto prináleží príslušnému súdu, aby s prihliadnutím na relevantné okolnosti prejednávanej veci posúdil prípadnú nedostatočnosť jeho cestovných dokladov a v konečnom dôsledku aj to, či na toto odmietnutie existujú oprávnené dôvody.
- 96 V prejednávanej veci z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že žalobca vo veci samej predložil v okamihu nastupovania do lietadla nielen svoju rezerváciu letu, cestovný pas a platné cyperské povolenie na dočasný pobyt, ale aj písomnú odpoveď na jeho žiadosť o vízum vydanú rumunským ministerstvom zahraničných vecí, v ktorej sa potvrdzuje, že na účely vstupu na územie Rumunska takéto vízum nepotrebuje, na ktorú sa žalobca v dobrej viere spoliehal. Zo spisu, ktorý má Súdny dvor

k dispozícii, tiež vyplýva, že nástup do lietadla bol odmietnutý bez toho, aby letecký dopravca disponoval rozhodnutím o odopretí vstupu v zmysle článku 13 Kódexu schengenských hraníc alebo ubezpečením, že informácia poskytnutá pozemným personálom spoločnosti Blue Air v Bukurešti, ktorá uvádza, že žalobcovi vo veci samej bude odopretý vstup na územie Rumunska v prípade nástupu do lietadla, pochádza od orgánu príslušného na vydanie takéhoto rozhodnutia alebo na poskytnutie spoľahlivej informácie v tejto súvislosti. Zdá sa, že k odmietnutiu nástupu do lietadla by bolo došlo aj bez toho, keby boli všetky tieto skutočnosti krížovo overené s informáciami uvedenými v relevantných databázach, ktoré by mohli potvrdiť, že podľa rozhodnutia č. 565/2014 rumunské orgány nemohli za okolností, ktoré vyplývajú zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, odmietnuť vstup žalobcu vo veci samej na svoje územie len z toho dôvodu, že nemal národné vízum.

- 97 Za takýchto okolností, ktorých správnosť musí overiť vnútroštátny súd, však nemožno usudzovať, že pre odmietnutie nástupu do lietadla, o aké ide vo veci samej, mohli existovať oprávnené dôvody v zmysle článku 2 písm. j) nariadenia č. 261/2004, keďže pravdepodobne po prvé sa toto odmietnutie nezakladalo na správaní, ktoré možno pripísať cestujúcemu, ale na nesprávnom pochopení požiadaviek súvisiacich s cestovnými dokladmi vyžadovanými na predmetnú cestu zo strany leteckého dopravcu, a toto nesprávne pochopenie prípadne bolo podporené – rovnako nesprávnou – informáciou od bližšie neurčeného orgánu cieľového členského štátu, a po druhé tomuto pochybeniu sa dalo rozumným spôsobom vyhnúť.
- 98 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na štvrtú otázku odpovedať tak, že nariadenie č. 261/2004, najmä jeho článok 2 písm. j), sa má vykladať v tom zmysle, že ak letecký dopravca odmietne nástup do lietadla cestujúcemu z dôvodu, že predložil nedostatočné cestovné doklady, takéto odmietnutie samo osebe nezabavuje tohto cestujúceho ochrany stanovenej uvedeným nariadením. V prípade spochybnenia zo strany tohto cestujúceho totiž prináleží príslušnému súdu, aby s prihliadnutím na okolnosti prejednávanej veci posúdil, či boli dôvody pre toto odmietnutie oprávnené z hľadiska tohto ustanovenia.

O piatej otázke

- 99 Svojou piatou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má nariadenie č. 261/2004, najmä jeho článok 15, vykladať v tom zmysle, že bráni ustanoveniu obsiahnutému vo vopred uverejnených všeobecných podmienkach upravujúcich spôsoby fungovania alebo poskytovania služieb leteckého dopravcu, ktoré obmedzuje alebo vylučuje zodpovednosť leteckého dopravcu, ak je cestujúcemu odmietnutý nástup do lietadla z dôvodu údajne nedostatočnej povahy jeho cestovných dokladov, čím sa uvedenému cestujúcemu odoprie jeho prípadné právo na náhradu.
- 100 Článok 15 nariadenia č. 261/2004, nazvaný „Vylúčenie obmedzenia práva“, v odseku 1 stanovuje, že povinnosti leteckých dopravcov voči cestujúcim podľa tohto nariadenia nesmú byť obmedzené alebo obídene, najmä výnimkami alebo obmedzujúcimi ustanoveniami v prepravnej zmluve.
- 101 Článok 15 ods. 2 tohto nariadenia spresňuje, že ak sa napriek tomu použije taká výnimka alebo obmedzujúce ustanovenie vo vzťahu k cestujúcemu, alebo ak cestujúci nie je správne informovaný o svojich právach a z toho dôvodu súhlasil s náhradou, ktorá je nižšia než náhrada prislúchajúca podľa tohto nariadenia, tento cestujúci je oprávnený podniknúť nevyhnutné kroky pred príslušnými súdmi alebo orgánmi, aby dosiahol dodatočnú náhradu.
- 102 V tejto súvislosti bez toho, aby bolo potrebné preskúmať otázku, či sa všeobecné podmienky leteckého dopravcu, akými sú podmienky opísané vnútroštátnym súdom v znení jeho otázky, majú považovať za súčasť zmluvy o preprave v zmysle článku 15 ods. 1 nariadenia č. 261/2004, treba uviesť, že vzhľadom na to, že v tomto ustanovení sa používa príslovka „najmä“, a vzhľadom na cieľ vysokej ochrany cestujúcich v leteckej doprave, na ktorom sa zakladá toto ustanovenie a nariadenie č. 261/2004 ako celok, sa za neprípustné musia považovať nielen odlišné ustanovenia uvedené v zmluve o preprave,

ktorá je synalagmatickým právnym aktom, ktorý cestujúci podpísal, ale aj – *a fortiori* – odlišné ustanovenia uvedené v iných dokumentoch jednostrannej povahy, ktorých autorom by bol dopravca a na ktoré by sa tento dopravca chcel odvolávať voči dotknutým cestujúcim.

- 103 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na piatu otázku odpovedať tak, že nariadenie č. 261/2004, najmä jeho článok 15, sa má vykladať v tom zmysle, že bráni ustanoveniu, ktoré sa uplatňuje na cestujúcich a je obsiahnuté vo vopred uverejnených všeobecných podmienkach upravujúcich spôsoby fungovania alebo poskytovania služieb leteckého dopravcu, a ktoré obmedzuje alebo vylučuje zodpovednosť leteckého dopravcu, ak je cestujúcemu odmietnutý nástup do lietadla z dôvodu údajne nedostatočnej povahy jeho cestovných dokladov, v dôsledku čoho sa uvedenému cestujúcemu odoprie jeho prípadné právo na náhradu.

O trovách

- 104 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

1. Článok 3 ods. 1 rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 565/2014/EÚ z 15. mája 2014, ktorým sa zavádza zjednodušený režim kontroly osôb na vonkajších hraniciach založený na jednostrannom uznávaní niektorých dokladov Bulharskom, Chorvátskom, Cyprom a Rumunskom za rovnocenné s ich národnými vízami na účely tranzitu cez ich územia alebo zamýšľaného pobytu na ich územiach, ktorého trvanie počas akéhokoľvek obdobia 180 dní nepresiahne 90 dní a ktorým sa zrušujú rozhodnutia č. 895/2006/ES a č. 582/2008/ES, sa má vykladať v tom zmysle, že má priamy účinok a priznáva štátnym príslušníkom tretích krajín práva, ktorých sa môžu dovolávať voči cieľovému členskému štátu, najmä právo, aby sa na účely ich vstupu na územie tohto členského štátu nevyžadovalo vízum v prípade, ak sú títo štátni príslušníci držiteľmi vstupného víza alebo povolenia na pobyt, ktoré sú uvedené na zozname dokladov, ktoré sa majú uznávať, a ktorý sa tento členský štát zaviazal uplatňovať podľa tohto rozhodnutia.
2. Právo Únie sa má vykladať v tom zmysle, že letecký dopravca, ktorý sám alebo prostredníctvom svojich zástupcov a splnomocnencov na letisku v členskom štáte odletu odmietne nástup do lietadla cestujúcemu, pričom sa odvoláva na odopretie vstupu tomuto cestujúcemu orgánmi cieľového členského štátu, sa nemôže považovať za osobu konajúcu v mene tohto štátu, takže poškodený cestujúci sa nemôže voči tomuto leteckému dopravcovi dovolávať rozhodnutia č. 565/2014 pred súdom členského štátu odletu na účely získania náhrady škody za porušenie jeho práva vstupu na územie cieľového členského štátu bez víza vydaného týmto štátom.
3. Právo Únie, najmä článok 13 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 z 15. marca 2006, ktorým sa ustanovuje kódex Spoločenstva o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc), zmeneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 610/2013 z 26. júna 2013, sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby letecký dopravca odmietol štátnemu príslušníkovi tretej krajiny nástup do lietadla s odvolaním sa na to, že orgány cieľového členského štátu odopreli tomuto cestujúcemu vstup na svoje územie bez toho, aby toto odopretie vstupu bolo predmetom písomného a odôvodneného rozhodnutia, ktoré bolo uvedenému štátnemu príslušníkovi vopred oznámené.

4. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91, najmä jeho článok 2 písm. j), sa má vykladať v tom zmysle, že ak letecký dopravca odmietne nástup do lietadla cestujúcemu z dôvodu, že predložil nedostatočné cestovné doklady, takéto odmietnutie samo osebe nezavaruje tohto cestujúceho ochrany stanovenej uvedeným nariadením. V prípade spochybnenia zo strany tohto cestujúceho totiž prináleží príslušnému súdu, aby s prihliadnutím na okolnosti prejednávanej veci posúdil, či boli dôvody pre toto odmietnutie oprávnené z hľadiska tohto ustanovenia.
5. Nariadenie č. 261/2004, najmä jeho článok 15, sa má vykladať v tom zmysle, že bráni ustanoveniu, ktoré sa uplatňuje na cestujúcich a je obsiahnuté vo vopred uverejnených všeobecných podmienkach upravujúcich spôsoby fungovania alebo poskytovania služieb leteckého dopravcu, a ktoré obmedzuje alebo vylučuje zodpovednosť leteckého dopravcu, ak je cestujúcemu odmietnutý nástup do lietadla z dôvodu údajne nedostatočnej povahy jeho cestovných dokladov, v dôsledku čoho sa uvedenému cestujúcemu odoprie jeho prípadné právo na náhradu.

Podpisy